

Pöytätavoista

Jos kotiin on kutsuttu vieraita tai niitä tulee odottamatta, on ensiksi katsottava että pöytä on siististi katettu. Pöytäliinan ja lautasliinojen, samoin kuin aterimien tulee olla puhtaita ja pöydällä olisi hyvä olla kukkia tai ainakin jotakin vihreää.

Vieraiden paikat määrää emäntä, istuessaan itse pöydän jommassakummassa päässä. Emännän vasemmalle puolelle on varattuna paikka vanhimmalle tai kunnioitetuimmalle, taikka ensikertalaisena talossa olevalle vieraalle. Emännän molemmin puolin asettuvat miesvieraat, naisvieraat taas isännän viereen, ellei näistä joku asetu kunniapaikalle.

Kansan sivistystason sanotaan määräytyvän sen ruokailutapojen mukaan. Ruokailutapojen on oltava mahdollisimman vähän silmiin pistävää ja vastenmielisyyttä herättävää. Valistuneessa seurapiirissä moni tapa jota ei sinänsä lueta pahaksi, ei käy laatuun. Joskin liiallinen hienosteleminenkin ei ole hyvästä. Kansan tulee syödä luonnollisesti mutta tiettyjä sääntöjä noudattaen.

Emäntä tarjoaa ensiksi leipää ja voita, jonka jälkeen ne kiertävät pöydän järjestyksessä. Näin jatketaan muidenkin ruokien kanssa niin, että vadit alkavat kulkunsa aina vuorotellen isännän vierellä istuvasta naisvieraasta, isännän saadessa viimeisenä ruokaa, ellei pöydässä ole lapsia tai nuorisoa.

Ruoka on aina leikattava veitsellä eikä sitä saa repiä tai musertaa. Leikatessa tulee pitää kiinni suuremmasta palasesta, josta irrotetaan pieni suupala kerrallaan. Eri ruokalajeja ei saa lautasella sekoittaa toisiinsa, vaan ne syödään kaikki eri lautasilta. Ja perunaa ei tule survoa kastikkeen sekaan. Liemiruokaa ei koskaan tule aloittaa ennen kuin emäntä on tarttunut lusikkaan ja alkanut syödä. Muissa tapauksissa on syöminen sopivaa aloittaa silloin, kun lähin naapuristo on saanut eteensä ruokaa.

Suuta ei saa täyttää ruualla vaan ottaa pieni pala kerrallaan ja syötävä se loppuun. Näin pystytään osallistumaan myös keskusteluun, koska ruoka suussa on aivan sopimatonta puhua. Veistä ja haarukkaa on pidettävä kädessä samalla tavalla kuin kynää kirjoitettaessa – haarukkaa vasemmassa ja veistä oikeassa kädessä.

Maalaistalon väki ruokailemassa. Kuva: Pietinen Aarne, 1934. Museovirasto - Musketti, historian kuvakokoelma, matkailun edistämiskeskuksen kokoelma. www.finna.fi

Veistä ei saa suuhun laittaa ja on muistettava ettei omalla haarukalla tai veitsellä saa ottaa voita tai muita ruokia yhteisiltä vadeilta. Ruokailuvälineistä tulee pitää kiinni tarpeeksi ylhäältä varresta, koska matalalta kiinni pitäminen näyttää epäsiistiltä.

Ruokaa ei pidä huuhtoa alas juomalla suun ollessa täynnä eikä syödessä tule ryystää tai maiskutella, vaan oltava ehdottomasti ääneti. Käsi varsia ei saa nojata pöytään eikä pöydässä ole sopivaa kuiskailla, eikä liioin puhua liian kovalla äänellä. Jos aterian lomassa pidetään puheita, on niiden ajaksi syöminen keskeytettävä. Aterian loputtua emäntä antaa merkin jolloin on sopivaa nousta pöydästä, nousten itse ensimmäisenä.

Katri Laine [Kotiliesi:1927:3]

Gerty Simberg [Kotiliesi:1931:4]